

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії,

ректор КЗВО «Дніпровська академія
неперервної освіти» ДОР»

  В. В. Сиченко
«15 жовтня» 2020

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

для прийому на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки
магістра зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»
спеціалізація «Загальна педагогіка»

Дніпро, 2020

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Розділ 1. Програма фахового вступного випробування з загальної педагогіки.

Розділ 2. Критерії оцінювання знань вступників.

Розділ 3. Список рекомендованої літератури.

Зразок тестового завдання

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування - форма вступного випробування, яка передбачає перевірку здатності вступника до опанування навчальної програми на основі здобутих раніше компетентностей.

Форма проведення фахового вступного випробування – тестування (за змістом поданої нижче програми).

Тривалість виконання тестових завдань - до 2-х астрономічних годин.

Система оцінювання. Для оцінювання відповідей вступників використовується 100-бальна шкала. Мінімальна позитивна оцінка вступного випробування складає 60 балів.

Тести містять завдання трьох типів:

- з єдиною правильною відповіддю (закритого типу);
- з кількома правильними відповідями (закритого типу);
- на надання визначення(відкритого та закритого типу).

До пакету тестових завдань додаються відповіді на питання (ключі до тестових завдань).

Тестування може проводитись з групою, у якій не більше 30 вступників.

Перед початком тестового випробування з вступниками проводиться інструктаж:

- уважно прочитати тестове завдання;
- вибрати правильну (правильні відповіді);
- відповідь записати чітко та розбірливо;
- в процесі тестового випробування забороняється спілкування вступників один з одним;
- час виконання тестових завдань не повинен перевищувати двох академічних години;

Під час проведення тестування не допускається користування електронними приладами, підручниками, посібниками та іншими матеріалами, не передбаченими рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки), він відсторонюється від участі у вступному випробуванні.

Після закінчення роботи над завданнями вступник здає письмову роботу, про що розписується у відомості одержання і повернення письмової роботи.

РОЗДІЛ 1. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Загальна педагогіка з історією педагогіки

Тема 1. Предмет та завдання педагогіки. Педагогіка – наука про навчання, виховання, розвиток та формування особистості. Предмет педагогіки національної школи та її основні категорії: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Система педагогічних наук. Самовиховання та самоосвіта. Виховання у соціальному та педагогічному значенні.

Тема 2. Педагогічне спілкування. Сутність педагогічного спілкування. Функції спілкування. Етапи організації педагогічного спілкування. Рівні спілкування. Види спілкування. Стилї спілкування та особливості їх прояву. Педагогічні умови, що сприяють ефективності спілкування: володіння психолого-педагогічними якостями та уміннями, володіння педагогічним тактом, уміння «подати себе», мовленнєва культура, гуманістична спрямованість, знання правил спілкування.

Тема 3. Основні категорії педагогічної науки. Проблема мети виховання в педагогіці. Значення мети виховання для педагогічної теорії і практики. Поняття про мету виховання. Історичний характер мети виховання. Мета виховання в національній школі. Основні завдання і зміст різнобічного розвитку особистості. Об'єктивний і суб'єктивний характер мети виховання. Закономірності як відображення сутнісної характеристики процесу розвитку. Закономірності і принципи виховання. Завдання виховання молодших школярів. Комплексний підхід до виховання як умова забезпечення різнобічного розвитку особистості. Формування та розвиток особистості в національній школі.

Тема 4. Закономірності розвитку особистості. Розвиток як специфічний процес зміни, результатом якого є виникнення якісно нового результату. Види розвитку: фізичний, психічний та соціальний. Подібність і відмінність між поняттями «індивід», «індивідуальність», «особистість». Чинники розвитку та формування особистості: спадковість, середовище, виховання, активність, діяльність, рівень саморозвитку та самоосвіти. Акселерація як процес прискорення у фізичному розвитку людини. Гіпотези виникнення акселерації.

Тема 5. Історія зарубіжної педагогіки. Предмет, завдання і мета курсу «Історія педагогіки», становлення педагогіки як науки. Зародження педагогічного мислення Стародавнього Світу. Антична педагогіка Греції та Риму. Теоретичне обґрунтування проблем виховання і навчання у вченнях Сократа, Платона, Аристотеля, Демокрита, Піфагора. Загальна характеристика культури та освіти середньовіччя. Історико-культурні передумови виникнення ренесансних традицій в Західній Європі. Ідеї видатних філософів-гуманістів (В.де Фельтре, Т.Мора, Т.Кампанелли, Е.Роттердамського). Основні тенденції розвитку педагогіки епохи Нового часу. Педагогічні концепції Я.Коменського, Д.Локка, Ж.-Ж.Руссо, І.Песталоцці, І.Гербарта. Характерні риси та головні течії реформаторської педагогіки.

Тема 6. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. Поняття народності виховання. Етнопедагогіка: її сутність та складові. Введення християнства та перебудова шкільництва. Педагогічна думка в Київській Русі. Способи та типи давньоукраїнської освіти. «Повчання» Володимира Мономаха. Соціально-політичні передумови культурно-національного відродження в Україні. Школа й педагогічна думка епохи українського відродження у XVII –XVIII столітті. Освітня діяльність та педагогічні погляди Г.Сковороди. Освітня політика Кирило-Мефодіївського товариства. Педагогічні погляди Т.Шевченка, М.Костомарова, П.Куліша. Педагогічні ідеї К.Ушинського, М.Пирогова, М.Драгоманова, Б.Гринченка. Основні концепції розвитку школи й педагогіки України в кінці XIX –на початку XX століття. Просвітницька діяльність Х.Алчевської, Т.Лубенця, Л.Українки. Українська школа та педагогіка між двома світовими війнами. Педагогічна діяльність А.Макаренка. Стан освіти, школи й педагогіки в Україні 50-90 рр. XX століття. Український педагог В.Сухомлинський. Сучасний стан та перспективи розвитку освіти в Україні та в найбільших країнах світу

Тема 7. Теоретичні основи дидактики. Предмет і функції дидактики, становлення дидактики як науки. Зв'язок дидактики з іншими науками. Завдання сучасної дидактики початкового навчання. Види і методи дидактичних досліджень. Поняття про зміст освіти. Реформування змісту початкової освіти.

Тема 8. Процес навчання. Сутність процесу навчання. Принципи і правила навчання. Етапи навчального процесу. Організація диференційованого навчання. Мотивація учнів закладів загальної середньої освіти. Гуманізація навчального спілкування. Організація навчального співробітництва. Емоційність процесу навчання. Формування в учнів уміння вчитися як ключової компетентності.

Тема 9. Методи навчання. Сутність і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Методи усного викладу навчального матеріалу. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Дидактичні ігри. Самостійна робота учнів як метод навчання. Формування в учнів досвіду пошукової діяльності. Вибір і поєднання методів навчання. Педагогічні технології.

Тема 10. Організаційні форми навчання та їх розвиток у дидактиці. Форма організації навчання як дидактична категорія. Історія розвитку організаційних форм навчання: індивідуальна та індивідуально-групова, класно-урочна, белл-ланкастерська, мангеймська, Дальтон-план, план Трампа. Класно-урочна форма організації навчання, її основні ознаки. Урок як основна форма організації навчання. Типологія та структура уроків. Нестандартні та нетрадиційні уроки.

Тема 11. Контроль і оцінка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Сутність контролю, його мета та завдання в навчальному процесі. Функції контролю: освітня, розвиваюча, коригуюча, мотиваційна, виховна, управлінська, діагностична. Види контролю: попередній, поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, заключний. Методи та форми контролю, їх характеристика. Оцінювання та облік результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Критерії оцінки: глибина, широта, повнота, міцність, системність, точність, осмисленість. Характеристика бальної системи оцінки знань школярів. Рейтингова оцінка знань та особливості її застосування в сучасній школі. Нові підходи до контролю і оцінювання знань учнів в процесі реформування закладів загальної середньої освіти в Україні. Педагогічні вимоги до перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок учнів. Шляхи подолання формалізму в оцінці результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Контроль та оцінка знань учнів у школах зарубіжжя.

Тема 12. Освітня інтеграція: понятійно-термінологічні визначення.

Підходи до освіти: особливості традиційного та інклюзивного підходів до освіти. Визначення понять «інтеграція», «соціальна інтеграція», «освітня інтеграція», «інклюзія», «соціальна інклюзія», «освітня інклюзія», «інклюзивна освіта», «інклюзивне навчання», «інтегроване навчання», «особливі потреби» та ін.

Тема 13. Становлення і розвиток освітньої інтеграції за кордоном та в Україні.

Еволюція ставлення суспільства та держави до осіб з психофізичними порушеннями і становлення системи спеціальної освіти. Досвід упровадження інклюзивної освіти в різних країнах світу. Особливості розвитку інклюзивної освіти в Україні.

Тема 14. Виховний простір закладу загальної середньої освіти. Сутність понять «виховне середовище», «процес соціальної адаптації». Умови педагогізації середовища. Соціокультурне середовище виховання і сучасні реалії дитинства. Природне середовище, соціальне середовище, мікросередовище, виховуюче середовище, соціокультурне середовище. Сучасні реалії дитинства: економічні, політичні, соціальні, культурні, моральні. Предметно-просторове середовище. Психодидактичне середовище.

Тема 15. Методи виховання. Поняття «методи виховання» в педагогічній науці. Прийом виховання. Засоби виховання. Класифікація методів виховання. Методи виховання почуттів. Характеристика основних груп методів виховання. Методи формування свідомості. Роз'яснення. Бесіда. Фронтальні та індивідуальні бесіди. Метод прикладу. Виховні функції прикладу. Методи формування суспільної поведінки. Педагогічна вимога. Громадська думка. Вправління. Привчання. Доручення. Створення виховуючих ситуацій. Методи стимулювання діяльності та поведінки. Змагання. Заохочення. Покарання. Методи контролю та аналізу ефективності виховання. Форми виховної роботи: масові, групові, індивідуальні.

Тема 16. Система управління і керівництва освітою. Керівництво закладом загальної середньої освіти. Система управління освітою в Україні. Принципи управління освітою: демократизація, гуманізація, науковість, системність і цілісність в управлінні; реальне поєднання централізації і децентралізації керівництва; єдність єдиноначальності і колегіальності в управлінні; об'єктивність і повнота інформації в управлінні. Органи управління освітою, їх функції і структура.

Управлінські органи в закладі загальної середньої освіти. Органи колегіального управління (загальні збори (конференція), рада школи, педагогічна рада, нарада при директорі, його заступниках). Зміст і організація їх роботи.

Управлінська діяльність адміністрації школи. Функції керівника закладу загальної середньої освіти та його заступників.

Органи громадського самоврядування (учнівський комітет (класу), профспілковий комітет, батьківський комітет (класу)).

Планування роботи закладу загальної середньої освіти. Форми планування (текстовий, графічний, змішаний). Види планування (перспективне, річне, поточне).

Тема 17. Методична робота в закладі загальної середньої освіти. Роль методичної роботи в підвищенні рівня професійної підготовки вчителя. Завдання та зміст методичної роботи в школі. Індивідуальна, групові та колективні форми методичної роботи. Атестація педагогічних працівників. Мета, завдання та форми атестації педагогічних працівників. Положення про атестацію педагогічних працівників України. Поняття про перспективний педагогічний досвід (ППД), критерії ППД. Форми і методи вивчення, узагальнення і втілення ППД. Впровадження досягнень педагогічної науки у шкільну практику. Основні форми роботи по втіленню досягнень науки і ППД.

РОЗДІЛ 2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Всього тестових завдань – 20.

Критерії оцінювання: відповідь правильна – 5 балів;

відповідь неправильна – 0 балів.

Мінімальна позитивна оцінка вступного випробування складає 60 балів (тобто вступник повинен правильно відповісти на 12 тестових завдань).

Максимальна позитивна оцінка вступного випробування складає 100 балів (тобто вступник повинен правильно відповісти на 20 тестових завдань).

РОЗДІЛ 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту».
2. Анєнкова І.П., Байдан М.А., Горчакова О.А., Руссол В.М. Педагогіка: модульний курс [текст] : навчальний посібник / І. П. Анєнкова, А.М. Байдан, О.А. Горчакова, В.М. Руссол. – Львів : Новий Світ-2000, 2010. – 567 с.
3. Бухарова Г.Д. Общая и профессиональная педагогика : учеб. пособие / Г.Д. Бухарова, Л.Д. Старикова. –М. : Издательский центр «Академия», 2009.
4. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки :

- навч. посіб. / О.Вишне夫斯基. – 3-тє вид., доопрац. і доп.– К. : Знання, 2008. – 540 с.
5. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник / С.У. Гончаренко.–К.: Либідь,1997. – 376 с.
 6. Зайченко І.В. Педагогіка [підручник]/ І. В. Зайченко. –3-тє видання, перероблене та доповнене –К.: Ліра-К, 2016. –608 с.
 7. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання : навчальний посіб. /С. Г. Карпенчук. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К. : Вища школа, 2005. – 343 с.
 8. Концепція «Нова українська школа»
 9. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Н.М. Бібік. – К. :ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
 10. Педагогіка: Хрестоматія. / Уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л., В.Л. Омеляненко. К.: Знання-Прес, 2003. 700 с.
 11. Фіцула М.М. Педагогіка./М.М.Фіцула К.: Навчальна книга Богдан 2013. 544 с.

Інформаційні ресурси

- 1."Для всіх, хто навчається." Велика бібліотека навчально-методичної літератури.
<http://metodportal.net>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.
<http://www.library.edu-ua.net>

Зразок тестового завдання з еталоном відповіді

ШИФР _____

_____ (штамп вищого навчального закладу)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий іспит

Навчальна дисципліна основи інклюзивної освіти та спеціальної педагогіки

Примітка. Підписувати, робити будь-які примітки, що розшифровують роботу, забороняється.

Максимальний бал за окреме завдання – 5.

1. Закінчить визначення:

Педагогіка – це _____.

2. Навчання-це.

а) цілеспрямована взаємодія вчителя і учнів у процесі якої зосвоюються знання формуються уміння і навички;

б) відображення людини об'єктивної реальності з формі фактів уявлень , понять і законів науки;

в) це індивідуалізований процес передання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини.

а	+
б	
в	

3. Несприятливі наслідки педагогічних помилок, негативного виховного впливу, тобто порушень педагогічної етики - це

а) девіантність;

б) порушення принципів дидактики;

в) дидактогенія.

а	
б	
в	+